

Planinska zveza Slovenije
Komisija za varstvo gorske narave

Preveriti možnost pridobitve boljšega razgleda s Planinskega Doma Čemšenik, Preddivor

Seminarska naloga

Avtorja: NATAŠA GRAŠIČ članica PD Iskra Kranj natasa.grasic@pnz.si

FRANCI ŠVAJGER član PD Ruše franci.svajg1@gmail.com

Mentor: dr. ALEŠ POLJANEC ales.poljanec@zgs.gov.si

Slika 1: Planinski Dom Čemšenik (osebni arhiv)

Kranj, julij 2022

KAZALO VSEBINE

1. UVOD (2)
2. OPIS PODROČJA IN KRATKA PREDSTAVITEV (3)
3. NAMEN, CILJI NALOGE (5)
4. OPIS RASTLINJA V OKOLICI ZGRADB NA ZEMLJIŠČU (5)
5. IGRALO PRI KOČI (10)
6. SUHOCVETNICA – INVAZIVNA RASTLINA (12)
7. VODNO ZAJETJE (13)
8. OMEJITVE IZVEDBE IDEJE (13)
9. ZAKLJUČEK (13)
10. VIRI (14)

1. UVOD

Pobudnica ideje očistiti preraščene travnike pod in nad Planinskim Domom Čemšenik in pridobiti boljši razgled za pohodnike s koče je po razgovoru z g. Vilkom Sitarjem oskrbnikom koče predsednica PD Iskra Kranj, predlagala ga. Rozalija Rajgelj.

2. OPIS PODROČJA IN KRATKA PREDSTAVITEV

Planinski Dom Čemšenik (840 m), Preddvor, parcelna št. 608 KO (Katastrska Občina) 2078 Kokra, naslov : Kokra 13.

RABE ZEMLJIŠČ	POVRŠINA ZEMLJIŠČA POD STAVBO (m ²)	ŠTEVILKA STAVBE, KI STOJI NA PARCELI
ZEMLJIŠČE POD STAVBO	76	190
ZEMLJIŠČE POD STAVBO	90	189

Podatki so zajeti preko aplikacije e-Geodetski podatki (e-GP), ki omogočajo prenos brezplačno dostopnih podatkov Geodetske uprave Republike Slovenije. Predstavljeni so na naslednjih dveh straneh.

GrafikaNatisniNavodilaOdjava

Splošno iskanjeNapredno iskanje

Šifra katastrske občine
2078

Ime katastrske občine
KOKRA

Št. parceleŠt. stavbeŠt. dela stavbe
608

Št. stanovanja ali posl. prostora

Občina

Naselje

Podatki o parceli

Katastrska občina 2078 KOKRA, številka parcele 608

Površina parcele (m²)5.206
Urejena parcelaDa
Katastrski dohodek (EUR)9,68
Grafični prikaz

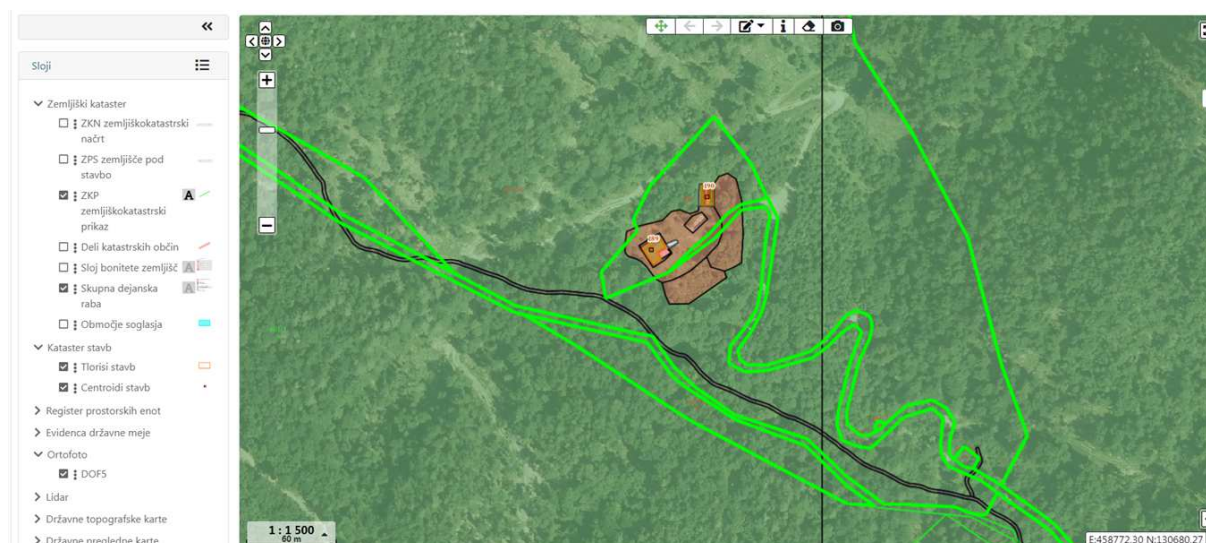
Podrobni podatki o parceli

Legenda podatkov:☒ Register nepremičnin☐ Zemljiški kataster

POVRŠINA PARCELE (m ²)	5.206
DEJANSKA RABA	DELEŽ POVRŠINE DEJANSKE RABE (%)
kmetijska zemljišča brez trajnih nasadov	31,0
gozdna zemljišča	62,2
poseljena zemljišča	6,8
tloris stavbe	

Lastnik je Komunala Kranj d.o.o., Ulica Mirka Vadvna 1, 4000 Kranj, glede na Redni izpis iz zemljiške knjige dne 6. 6. 2022.

Z njim pa gospodari Planinsko društvo Iskra Kranj, od leta 2006.

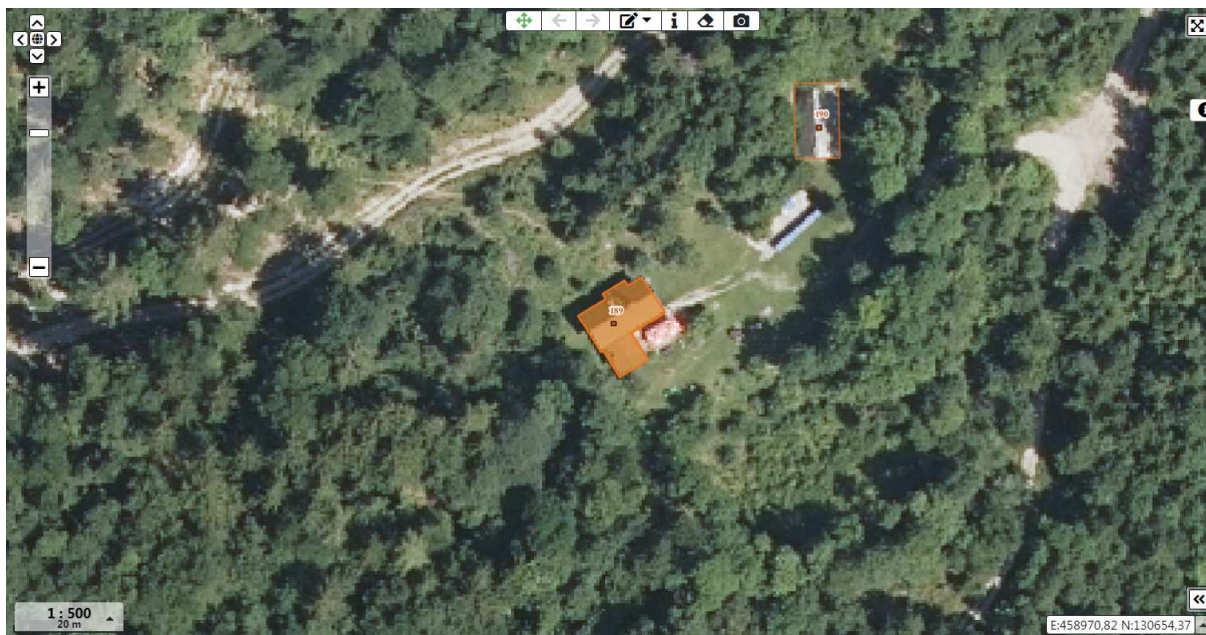

Planinski dom Čemšenik leži na koncu doline Čemšenikovega potoka obdan je s pobočji Babe, Potoške gore, Javorjevega vrha in Slaparjeve gore. Dolina poteka v smeri vzhod-zahod. Dom je odlično izhodišče za vzpone na te vrhove. Od doma vodijo naprej, poleg markirane poti, tudi številne nemarkirane, a dobro shojene poti.

Panoramska pot poteka nad dolino Čemšenik na desnem bregu Kokre. Najlažje jo dosežemo, če se odpravimo do Doma Čemšenik in naprej na Javorov vrh.

Panoramska pot pod Javorovim vrhom je predstavljena na spletni strani www.hribi.net z opisi. Usmerjevalna tabla je izobešena pred vhodom v kočo. Predlagava dopisati koristne podatke za pohodnika: predviden čas hoje po panoramski poti, dolžina poti, oznaka zahtevnosti (kategorija), nadmorska višina na kateri je postavljena, podatki o skrbniku panoramske poti.

3. NAMEN, CILJI NALOGE

Namen te naloge je bil obiskati Planinski Dom in si ogledati rastje v okolici koč, ki prerašča zelenice in zastira pohodnikove poglede na bližnje vrhove in v dolino. Hotela sva preveriti, če so se invazivne rastline že naselile iz doline v okolico koč in o tem obvestiti lastnika.

Želja je bila tudi, da bi lastnik podpisal in oddal vlogo za izdajo soglasja za poseg v gozd oziroma gozdni prostor po 21. členu Zakona o gozdovih in če bi bilo izvedljivo potem tudi vlogo za krčitev gozda po 21. členu Zakona o gozdovih ob koči. Tako bi prišel revirni gozdar in si ogledal situacijo ter podal možne smernice.

Posnela sva bližnjo okolico dveh hiš kjer raste različne vrste grmičevja in dreves, ki zastirajo pogled v dolino.

Preko e-mail dne 19. 7. 2022 sva obvestila lastnika s posnetki o dejanski situaciji o zelenicah bližnje okolice doma in zaraščenostjo Panoramske poti Čemšenik ter naši ideji.

Istočasno sem seznanila lastnika tudi z predpisanimi obrazci glede krčenja gozda, ki so na strani Zavoda za gozdove Slovenije za poseganje na zemljišču na parceli. Prilogi sta bili: Vlogo za izdajo soglasja in Vlogo za krčitev gozda, ki ju mora pred vsakim posegom podpisati lastnik.

Želja, je bila da bi lastnik podpisal in oddal vlogo za izdajo soglasja in če bi bilo izvedljivo potem tudi vlogo za krčitev gozda ob koči.

4. OPIS RASTLINJA V OKOLICI ZGRADB NA ZEMLJIŠČU

Smreke neposredno pred kočjo so zelo visoke in se lahko ob močnem vetru podrejo na kočjo oz. jo poškodujejo.

Dve med njima imata že oznako za posek od revirnega gozdarja pridobljeno ob ogledu pred leti. Našla sva dve smreki, ki imata oznako rdeči piki v višini prsi in oznako ob vznožju smreke. Na koreničniku je

bilo pred časom odstranjeno lubje in odtisnjen žig na katerem se nič več ne razloči napis ZGS.

Slika 2: primer oznake na smrekah (osebni arhiv)

Za kočjo je nameščen solni lizalni kamen za živali, in sicer se nahaja med razpoko starega debla v višini 1 metra.

Solnica za privabljanje divjadi z različnimi okusi (posušena jabolka, janež, koruza). Lizalni kamni so posebej aktualni v prehodnem obdobju (februar-marec), ko divjad ima primanjkljaj soli, mineralov in vitaminov v telesu. Lizalni kamen z okusom posušene jabolke privabi tako rastlinojedo parkljasto divjad, kot tudi plenilce. Lizalna kamna z okusom koruze in janeža sta privlačna za parkljasto divjad (jelenjad, muflone, damjake) ter prašiče.

Navadni bršljan ovija visoko drevo v neposredni bližini doma.

Navadni bršljan je trajna olesenela zimzelena ovijalka, ki doseže dolžino tudi do 50 m in spada v družino bršljanovk. Z oprijemalnimi koreninicami se oprijema tal in vzpenja po drevesih, zidovih, skalah, pročeljih.

Rastlina cveti od septembra do oktobra. Plod dozori naslednjo pomlad in postane temno modra strupena jagoda. Raste po senčnih in vlažnih gozdovih, starih drevesih in kot okrasna rastlina po vrtovih.

Ko ovijalka izčrpa gostitelja se le ta posuši. Nevarnost je, da se bo drevo ob nevihti zrušil na streho.

Slika 3: visoko drevo z ovijalko (osebni arhiv)

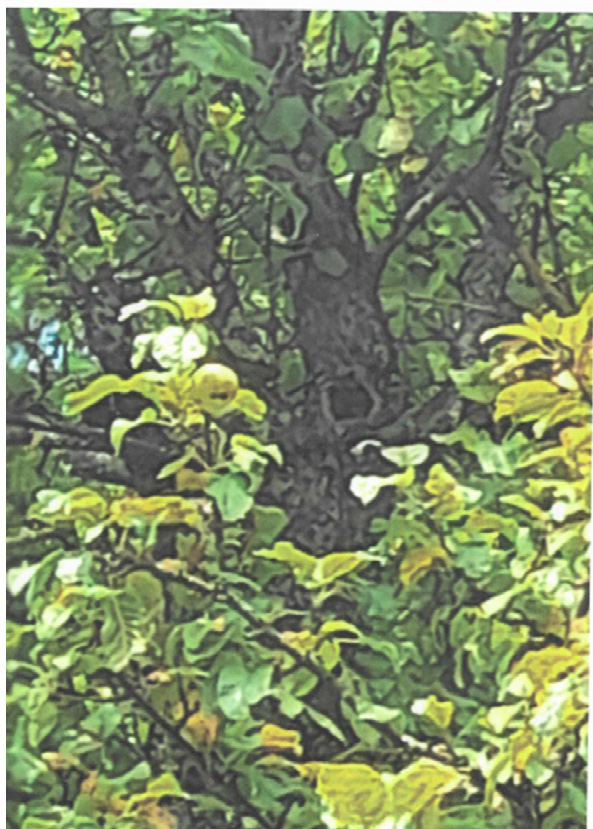
Na desni strani dovoza h koči rasteta dve visoki stari jabolani in hruška.

Stara drevesa imajo nekaj suhih vej in par velikih dupel.

Suhe veje bi se lahko odstranile s pomladitvenim rezom. S tem bi podaljšali življenjsko dobo teh dreves in bi v prihodnje omogočili gnezdenje različnim živalim.

Čuk si v takih duplih visokodebelnih sadnih drevesih naredi gnezdo. Čuk je dnevno-nočna ptica iz družine sov.

Odstranitev bi pomenila ne samo izgubo drevesa s sadeži ampak tudi drevesa z dupli. Čuk je tipična ptica podeželja. Ker je postal zelo redek, je tudi že zaščiten.

Slika 4: dupli v jabolani (osebni arhiv)

Volčja češnja se nahaja ob panoramski poti za zapuščeno hišo.

Rastlina je zelo strupena zelnata trajnica iz družine razhudnikovk. Ker zrele jagode izgledajo zelo mikavno otrokom, priporoča da se to grmovje odstrani.

Slika 5: Volčja češnja ob poti (osebni arhiv)

Leska raste pod kočo na koncu zelenice. Mali zajedavci - klopi se radi zadržujejo v leski.

Slika 6: zelenica pod kočo in grmičevje (osebni arhiv)

Klope običajno najdemo predvsem v gozdni podrasti, na grmičevju (npr. leska), v parkih, ob rečnih bregovih, na travnikih ali celo na vrtu. Za preživetje klopov v naravi morajo biti izpolnjeni vsaj trije pogoji: primeren gostitelj, stalna, vsaj 80 %, relativna zračna vlaga ter primerna temperatura okolja.

Bezeg

Pod kočo sta vraščena dva visoka grmovja bezga tik pod steno. Visoka sta par metrov in na terasi pohodnikom jemljeta pogled na bližnje vrhove. Predlagava skrajšavo grma, ker gre za plodonošno vrsto, ki prispeva k prehranski kapaciteti za živali in povečuje biotsko pestrost.

Raste na kamnitih tleh. Plodovi nekaterih sort so užitni, drugi pa strupeni. Plodov črnega bezga ne uživamo svežih, ker vsebujejo sambunigrin, ki razpade šele ob toplotni obdelavi. Plodove bezga uporabljamo za sokove, vino in marmelade, cvetove pa za čaj, sirupe, različne napitke ter slaščice. Iz plodov pridobivajo tudi naravna barvila za živila.

Španski bezeg

Poleg bezga raste tudi grm ki se imenuje Španski bezeg. To je do 7 m visok listopadni grm ali manjše drevo s sivkastimi debelci. Majhni vijolični cvetovi so združeni v latasta socvetja dolga od 10 do 20 cm. Imajo močan prijeten vonj, ki ga lahko zaznamo na večjo razdaljo. Ko dozori, se razpolovi in izvrže drobna semena. Žužkocvetka. Zastira pogled pohodnikom v dolino in bi ga bilo potrebno odstraniti. To je tujerodna vrsta, ki ne sodi v ta del narave ampak spada v drug prostor kot je park.

5. IGRALO PRI KOČI

Pod planinsko kočo je za otroke pripravljeno igralo. Gugalnica je kovinska in stoji na travnati podlagi. Tako je oblikovan prostor za igro in rekreacijo, kar je zelo dobrodošlo, da zabavo najdejo tudi otroci, ampak le ob prisotnosti odraslih.

Naloga vsake osebe, ki omogoča igro je, da se otrokom zagotovi čim večja zaščita zdravja in varnosti pri igri in v življenju.

Ureditev igrišč je običajno prepuščeno lastnikom.

Standard določa, da je dobro vzdrževana travnata podlaga ali ruša dovoljena le takrat, ko otrok ne mora pasti z višine več kot 1 meter.

Glede na sedanji posnetek gugalnice ugotavljava, da travnate ruše ni več pod gugalnico.

Slika 7: gugalnica (osebni arhiv)

6. ENOLETNA SUHOLETNICA – INVAZIVNA RASTLINA

Par primerkov enoletne suholetnice se nahaja za zapuščeno hišo in bi jo bilo potrebno odstraniti, preden se razbohoti.

Glavna skrb ob prisotnosti invazivnih vrst je upadanje biodiverzitete. S širjenjem in prisotnostjo se poslabšajo razmere za rast naših domorodnih vrst rastlin, vplivajo pa tudi posledično na gospodarstvo ter zdravje ljudi.

Enoletna suholetnica, pri nas pogosteje dvoletna rastlina s pokončnimi, razvejanim, raztreseno dlakavim stebлом. Listi so svetlozeleni, po obeh straneh dlakavi. Spodnji listi so narobe jajčasti, dolgi do 10 cm, s krilatimi peclji. Zgornji listi so suličasti do črtalasti, nazobčani do celorobi, dolgi do 9 cm in široki do 2 cm. Beli do rožnati jezičasti in rumeni cevasti cvetovi so združeni v številne 15.20 mm koške. Enosemenski plodovi so dolgi 1-1,5 mm, s kodeljico iz ščetin. Habitat: neredno košeni travniki, polja, opuščene njive, ruderalna mesta.

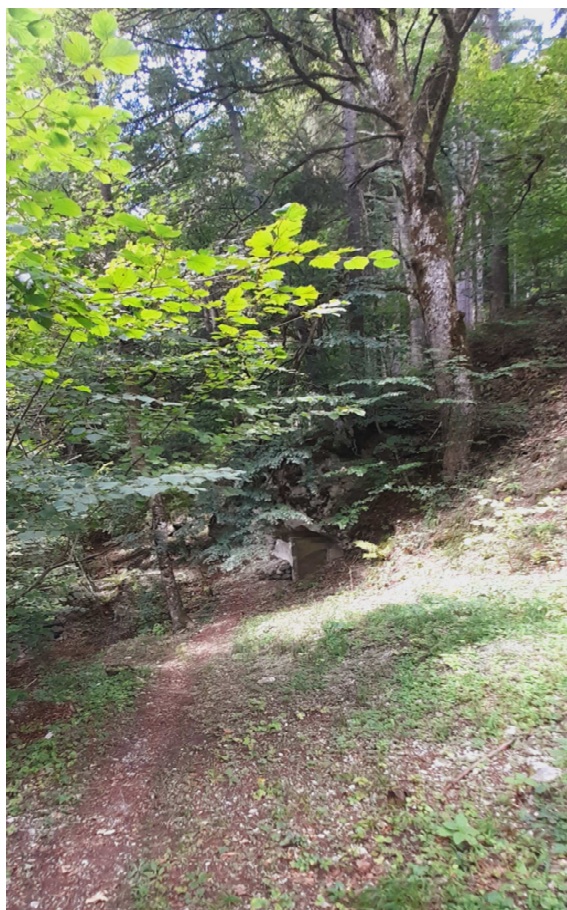

Slika 8: invazivna rastlina (osebni arhiv)

7. VODNO ZAJETJE

Vodno zajetje se nahaja za kočo.

Onemogočiti bi morali dostop nepooblaščenim osebam in postaviti tablo z obvestilom, kaj se tu nahaja in kakšne so zahteve glede gibanja in ravnanja v okolici, kot to zahteva Pravilnik o kriterijih za označevanje vodovarstvenega območja in območja kopalnih voda (Uradni list RS, št. 88/04 in 71/09), datum začetka veljavnosti 25. 8. 2004.

Slika 9: vodno zajetje (osebni arhiv)

8. OMEJITVE IZVEDBE IDEJE

Po oddaji obrazcev v podpis lastniku Komunale Kranj d.o.o. nas je vodstvo komunale obvestilo, da so 19. 7. 2022 oddali na Upravni enoti Kranj na oglasno desko razpis za prodajo Doma z vsem zemljiščem. Priporoča, da se nadaljnjo menim z novim lastnikom, ki bo znan septembra 2022.

Objava: številka dokumenta 585877 Ponudba za prodajo kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije z dne 15. 7. 2022

9. ZAKLJUČEK

Spoznala sva, da bi očiščene zelenice okoli koč omogočile vsakemu obiskovalcu prijeten razgled z odprte terase na prelepo okolico in v dolino, kar si gotovo želi vsak pohodnik. Uživati v prekrasni naravi med počitkom.

Odstranjena drevesa za koč ne bi več delala senco in ne bi več pomenile nevarnost za streho ob vsakem neurju.

Predstavitev ideje bo mogoče možna šele v jeseni, ko bo znan novi lastnik koč.

Upava, da bo novi lastnik zainteresiran obdržati planinsko koč odprto za planince in nam omogočal uživanje v naravi.

10. VIRI

http://www.planinskodrustvo-iskra-kranj.si/prispevki/2020/06_panoramska_pot.html

<https://www.pzs.si/koce.php?pid=351#>

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdnogospodarsko_nacrtovanje/izdaja_soglasij/index.html

<https://www.vrtnarava.si/rastline/opisi/okrasne-grmovnice/spanski-bezeg-lipovka-majnica>

<https://www.park-goricko.org/vsebina/629>

<https://www.e-prostor.gov.si/>

<https://eprostor.gov.si/javni/map?sifko=2078&stev=189&sid=25596652&zastavice=0000001000>

<https://www.farmedica.si/si/dodatki/rastlina-navadni-brsljan.html>

<https://www.dolenjske-lekarne.si/okuzbe/bolezni-ki-jih-prenasajo-klopi-in-kako-se-pred-njimi-zascitimo>

<https://www.gozd-les.com/upravljanje-gozdov/pridobivanje-lesa/odkazilo-dreves>

<https://zelenisvet.com/bezeg-gojenje/>

https://www.hribi.net/slika_razmerekomentar/panoramska_pot_cemsenic/558065

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/5621568b4b/Varno_igrisce_publikacija.pdf

<https://www.posavskiobzornik.si/panorama/invazivne-tujerodne-vrste-93246>

<https://www.tujerodne-vrste.info/vrste/enoletna-sucholetnica/>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV5957>

SLIKOVNI MATERIAL : lastno fotografiranje-osebni arhiv